

Rapportage stand van zaken Aanpak Ring Zuid T2-2022

Voor Provinciale Staten Groningen

Introductie

Dit is de Rapportage Aanpak Ring Zuid voor Provinciale Staten van de provincie Groningen. Deze beschrijft in kort bestek de inhoudelijke en financiële stand van zaken van het project Aanpak Ring Zuid. Deze rapportage verschijnt drie keer per jaar, op basis van de Trimester-rapportages die de projectorganisatie Aanpak Ring Zuid voor de interne projectverantwoording opstelt.

Deze rapportage bestaat uit de volgende onderdelen:

- A. Stand van zaken werkzaamheden
- B. Financiën
- C. Communicatie met omgeving

Uitgebreidere overzichten en toelichtingen staan in de bijlagen.

Eerdere versies

- 13 november 2018 - PS Rapportage T2 2018
- 12 februari 2019 - PS Rapportage T3 2018
- 21 april 2019, PS Rapportage T1 2019
- 24 september 2019, PS Rapportage T2 2019
- 31 december 2019, PS Rapportage T3 2019
- 30 april 2020, PS Rapportage T1 2020
- 29 september 2020, PS Rapportage T2 2020
- 9 maart 2021, PS Rapportage T3 2020
- 15 juli 2021, PS Rapportage T1-2021
- 26 oktober 2021, PS Rapportage T2-2021
- 9 februari 2022, PS Rapportage T3-2021
- 19 mei 2022, PS Rapportage T1-2022

A. Stand van zaken werkzaamheden mei - augustus 2022

De ontwikkelingen tot en met april 2022 zijn beschreven in de vorige PS Rapportages.

Actualiteit werkzaamheden sinds de vorige PS Rapportage

Momenteel wordt er hard gewerkt ter plaatse van het oude Julianaplein. Het oude Julianaplein is inmiddels volledig ontmanteld en de brug over het Noord-Willemskanaal is verwijderd. In het verlengde daarvan is een communicatiecampagne gestart met als motto 'Al veel gedaan, nog veel te doen'. Dit sluit goed aan op de afloop van Operatie Julianaplein waarbij veel mensen dachten dat het project hiermee afgerond zou zijn. De campagne moet helpen bij het begrip voor de nog vele wegbelemmeringen en –afsluitingen in de komende maanden. Zoals de recente zomerstremming in oost en de wegafsluitingen in zuid en west. De informatiekeet is weer in de wijken ingezet om mensen nog meer mee te nemen met de werkzaamheden die overlast blijven geven en om hen van de juiste informatie te voorzien.

Voor de projectorganisatie staat 2022 in het teken van het uitbouwen en verbeteren van de samenwerking met opdrachtnemer. Het borgen van veiligheid en de kwaliteit van de infrastructuur is daarbij de basis. Over deze onderwerpen vindt interactie met de opdrachtnemer plaats. Indien nodig worden boetes of tekortkomingen opgelegd om de veiligheid en kwaliteit te borgen.

Planning

Met het succesvol verloop van de werkzaamheden tijdens de zomerstremming Oost deze zomer is opnieuw een belangrijk dwangpunt in de planning behaald. Zoals vorige keer gemeld kon het beweegbare deel van de Euvelgunnebrug nog niet tijdens deze zomerstremming gebeuren. Dit schuift door naar de zomer van 2023. Dit maakt dat er de volgende kritische momenten in de planning zijn:

- Het op tijd gereed hebben van ontwerpen voor de opeenvolgende verkeersmaatregelen en het verkrijgen van toestemming voor een stremming van het Winschoterdiep voorafgaand en gedurende de zomerstremming 2023. Opdrachtnemer werkt uit hoe het samenvallen van de zomerstremming in 2023 in Oost en West gelijktijdig beheerst kunnen worden.
- Een buitendienststelling spoor is verstrekt voor de periode van 1 juli 2024 t/m 12 juli 2024. Alle werkzaamheden gerelateerd aan deze buitendienststelling dienen tijdig gereed te zijn.
- het in gebruik nemen in 2024 van de definitieve situatie van het Julianaplein.

Veiligheid

In de afgelopen periode is de relatie met de Nederlandse Arbeidsinspectie verder geïntensiveerd. Aanpak Ring Zuid neemt deel aan 'versnellingskamers', pilotprojecten van rijkswaterstaat en de Nederlandse Arbeidsinspectie om de rol van opdrachtgever conform de Arbowetgeving te implementeren. De veiligheidsafdeling van Combinatie Herepoort is uitgebreid naar drie personen.

Voortgang clusters

Momenteel worden over het hele traject van de Ring Zuid volop werkzaamheden uitgevoerd.

Hier een aantal hoogtepunten.

Cluster Oost

Tijdens de zomerstremming is de Herningweg in de buurt van de Euroborg aangepakt en klaargemaakt voor de nieuwe afrit die eind 2022 gereedkomt. Deze afrit loopt om de 'skivijver' heen om de nieuwe aansluiting op de Europaweg vorm te geven.

De ringweg tussen Europaweg en knooppunt Euvelgunne zelf is verbreed en daardoor is nu ook de noordzijde van het viaduct over de Europaweg definitief af. Deze nieuwe wegdelen kunnen nu echter nog niet in gebruik worden genomen; na de huidige fase van werkzaamheden wel, naar verwachting eind dit jaar als de boog bij de skivijver ook in gebruik wordt genomen.

Deze maanden zijn en worden ook gebruikt om de ringweg tussen knooppunt Euvelgunne en knooppunt Westerbroek definitief in te richten; het Euvelgunnetracé. Daardoor zijn er meerdere kortere periodes waarin telkens delen van dit oostelijke stuk van de ringweg afgesloten zijn. In deze tijd worden ook de bloembakken en de nieuwe lichtarmaturen die langzamerhand al op meerdere plekken tevoorschijn komen, geplaatst.

Ringweg ter hoogte van Bormholmstraat: duidelijk zichtbaar is het deel ~~wat~~ dat gereed en nieuw is.

Cluster Zuiderplantsoen

De Verdiepte Ligging wordt steeds meer in zijn definitieve vorm gegoten: letterlijk in beton. De wanden, de vloeren en de deksels zijn inmiddels duidelijk herkenbaar. In de zomer werden de laatste stempels weggehaald en de laatste stukken grond afgegraven. Vanaf verschillende zijden is de verdiepte ligging duidelijk herkenbaar als 'tunnel'. In de verdiepte ligging werden begin september ter hoogte van het Oude Winschoterdiep damwandplanken ingetrild die nodig waren voor het maken van het kabelkanaal; een betonnen bak die nodig is langs de gehele verdiepte ligging en waarin alle systemen, kabels en leidingen komen te liggen. Het kabelkanaal zelf wordt uiteindelijk gebouwd door het gebruik van prefab betonblokken.

Inmiddels is ook een start gemaakt met de bouw van het techniekgebouw: de centrale plek waar alle techniek van de verdiepte ligging samenkomt. Het techniekgebouw wordt 3,6 meter hoog vanaf het nieuwe maaiveld. Nadat het Zuiderplantsoen is ingericht, is het gebouw niet meer zichtbaar. Het gebouw wordt opgenomen in de afscherming die rond de opening van de verdiepte ligging komt. Op deze afscherming én tegen het techniekgebouw wordt hedera geplant.

Kabelgotenkanaal:

Cluster Julianaplein

De afgelopen maanden werden kleine mijlpalen bereikt. Niet altijd herkenbaar voor het grote publiek, maar wel van grote waarde voor de voortgang in het project. En in sommige gevallen van grote waarde voor de directe burens; zo is het verdiepte fietspad nabij het Gomarus College in de zomer geopend en konden de leerlingen meteen profiteren van een aanzienlijk veiliger doorgaande fietsroute vanaf de Brailleweg. Boven dat fietspad is de afrit vanaf de A28 (Brailleweg-Vondellaan) definitief op de juiste plek gelegd en wordt die sinds eind augustus ook dusdanig gebruikt. De oprit vanaf de Vondellaan richting Julianaplein (richting Hoogezand) is eveneens voor het eerst in gebruik genomen.

De oostzijde van het Hoornsediëp is momenteel langere tijd gestremd. Hier wordt gewerkt aan voorbereidende werkzaamheden voor de herinrichting van het Hoornsediëp. Een deel van de riolering wordt vervangen en tegelijkertijd wordt de grond verstevigd en nieuw asfalt aangebracht. Door deze stremming kunnen fietsers niet door de Amaliatunnel. Daarvoor in de plaats is een tijdelijke fietsdoorsteek ter hoogte van de IJsselstraat gemaakt.

Werkzaamheden die minder invloed hebben op verkeer en omgeving zijn het storten van het beton van de vloeren en wanden van de Papiermolentunnel, vanaf eind september.

De voorbereidende werkzaamheden voor de bouw van het nieuwe Julianaplein gaan ondertussen door. Veel werk wordt verzet in en op de grote bouwplaats. Daar vindt betonvlechten, betonstorten, grondverzet plaats dat allemaal ten behoeve van de over elkaar heen te bouwen onderdoorgangen is.

De laatste sloop van de Julianabrug gaat plaatsvinden door het weghalen van de waterpijler en de basculekelder. Na de sloop is het meteen tijd om de nieuwe situatie van de nieuwe brug voor te bereiden. In verband daarmee is de onderdoorgang bij Gyas tot de zomer van volgend jaar niet veilig en dus niet toegankelijk. Deze werkzaamheden en de gevolgen ervan zijn met Gyas besproken.

Mijlpalen ten zuiden van het tijdelijke Julianaplein: nieuwe oprit richting Julianaplein vanaf de Vondellaan, nieuwe afrit vanaf de A28 richting Brailleweg, en het daaronder verholde fietspad dat door de verdieping compleet kruisingvrij en daardoor veiliger is gemaakt.

Cluster West

De huidige werkzaamheden hebben behoorlijk veel invloed op bepaalde delen van de stad. Zo is de afrit Hoogkerk tot eind november gestremd vanwege de renovatie van het viaduct over de busbaan (Peizerweg-Buitenhof-Peize). Het verkeer kan alleen over de zuidelijke rijbanen en daardoor is de afslag Hoogkerk niet meer bereikbaar. Gedurende de hele zomer is daar gewerkt, mede als voorbereiding op de definitieve aansluiting vanaf en richting het Vrijheidsplein. Vanaf de richting Drachten is een nieuwe afrit gebouwd en geopend die direct aansluit op de westelijke ringweg. Doordat onder het viaduct van het Vrijheidsplein ruimte was gemaakt voor de bouw van een verdiepte onderdoorgang én ruimte aan de noordzijde voor de afrit vanaf het Julianaplein, is daar in de zomer wezenlijk werk verzet dat van groot belang is voor de definitieve nieuwe situatie daar. De nieuwe verhoogde bocht is in zeer korte tijd gerealiseerd en is menig Groninger niet ontgaan vanwege de indrukwekkende staalconstructie en de opvallende curve van de bocht. Ter hoogte van MartiniPlaza en het MartiniTrade Park zijn EPS-blokken geplaatst ter voorbereiding op de tijdelijke bypass die nodig is om de nieuwe onderdoorgang vanaf MartiniPlaza richting Gasunie te bouwen. Door deze werkzaamheden is de Leonard Springerlaan tot 2024 vanaf en richting de westelijke ring niet bereikbaar. Al het verkeer dient daarom vanaf en via de Paterswoldseweg te rijden. Datzelfde deel van de westelijke ringweg ondergaat meerdere afsluitingen in dit najaar vanwege dezelfde werkzaamheden aan het viaduct. Daarover is met meerdere wijkcomités overleg geweest, met name vanwege de suikerbietencampagne en de invloed die dat heeft op bijvoorbeeld Hoogkerk. De werkzaamheden zijn voorbesproken met Cosun Beet. Die heeft zijn routes aangepast, mogelijk kan dit ter plaatse wel tot overlast leiden. maar onvermijdelijk leidt dit ter plaatse tot overlast.

Vrijheidsplein: meest noordelijk de EPS-blokken (lichte funderingsblokken) als fundering voor een nieuw stuk ringweg, de nieuwe bocht als aansluiting Julianaplein-westelijke ringweg, de verdiepte onderdoorgang ter hoogte van het Leonardo-hotel én de nieuwste afrit van de A7.

B. Financiën

Binnen Rijkswaterstaat is het de gewoonte dat de ramingen door de projectorganisatie van het project worden opgesteld. Voorafgaand aan belangrijke besluitmomenten wordt een uitgebreide toets door ervaren ramingsdeskundigen uitgevoerd. Na vaststelling van de raming wordt de financiële prognose periodiek geactualiseerd naar een actuele prognose eindstand. Het is van belang dat men zich realiseert dat het een onderbouwde inschatting is van de eindkosten van het project.

Stand van zaken financiën (bedragen * € miljoen)

		Prognose 2022 T2	Prognose 2022 T1	Mutatie t.o.v. 2022 T1
Actueel budget	1)	784,8	768,6	+16,2
Budgetclaim btw	2)	12,4		+12,4
Budgetclaim exogene risico's	3)	pm		
Prognose eindstand uitvoeringskosten		790,6	761,8	+28,8
Engineering- en bouwkosten ON	4)	658,4	645,8	+12,6
Engineering- en bouwkosten OG		4,7	4,7	-
Vastgoedkosten/ nadeelcompensatie		14,5	14,5	-
Bijkomende kosten		43,2	43,3	-0,1
Mobiliteitskosten		12,6	12,6	-
Onvoorzien	5)	57,3	41,0	+16,3

- 1) De toename van het actueel uitvoeringsbudget met € 16,2 miljoen komt voornamelijk door de toegekende IBOI-indexering van € 15,8 miljoen.
- 2) In aanvulling op het budget van € 784,8 miljoen is sprake van een claim van € 12,4 miljoen. Hiermee zijn de gevolgen zichtbaar gemaakt van de uitspraak van de belastinginspecteur, die heeft bepaald dat slechts over € 22 miljoen van de € 78 miljoen extra bijdrage btw mag worden gecompenseerd.
Over op welke wijze en door wie het budget voor dit btw-nadeel zal moeten worden geleverd vinden n.a.v. de aanbevelingen van de Commissie Remkes gesprekken plaats tussen de provincie Groningen en het minister van Infrastructuur en Waterstaat met het ministerie van Financiën. Eén van de aanbevelingen van de Commissie Remkes is de volgende:
De commissie acht het redelijk dat de provincie voor de geïnvesteerde middelen in de Aanpak Ring Zuid gebruik kan maken van het btw-compensatiefonds en adviseert het ministerie van IenW om gezamenlijk met de provincie op te trekken richting het ministerie van Financiën om een rechtvaardige oplossing te vinden voor deze kwestie. Als dit niet tot het gewenste resultaat leidt, adviseert de commissie het ministerie van IenW binnen het Rijk in overleg te treden om tot een oplossing te komen om het financiële nadeel dat voortvloeit uit de btw-kwestie aan de provincie te compenseren.
- 3) Zie de toelichting over de exogene risico's bij punt 5.
- 4) De stijging van de engineering- en bouwkosten ON (opdrachtnemer) met € 12,6 miljoen is vooral een gevolg van de verwerking van de uitspraak van de belastinginspecteur zoals

toegelicht onder 2, en voor het overige van betaalde directe Covid-kosten.

- 5) De post onvoorzien is gestegen. In het risicodossier is nu rekening gehouden met te verwachten claims voor de exorbitante prijsstijgingen a.g.v. de oorlog in Oekraïne en voor de indirecte gevolgen van Covid. Dit betreffen exogene risico's waar aanvullend budget tegenover zou moeten staan. In de stuurgroep Aanpak Ring Zuid spannen de partijen zich gezamenlijk in om te bepalen waar deze kosten moeten landen.

C. Communicatie omgeving

Ontwikkelingen mei t/m augustus 2022

Veel communicatie vindt plaats via de social-media kanalen. Op deze kanalen proberen wij binnen 24 uur en vaak sneller, reactie te geven op vragen uit de omgeving.

De webcams die wij hebben geplaatst trekken onverminderd veel bezoekers. Hier krijgen we ook veel positieve reacties op van belangstellenden die graag het project volgen.

Nieuwe documenten op de website www.aanpakringzuid.nl

In de vergadering van uw Staten van 1 juli 2020 hebben wij toegezegd in deze rapportage voortaan een lijst op te nemen met de documenten die sinds de vorige rapportage aan de website van het project zijn toegevoegd. Zie voor deze lijst de bijlage.

Bijlage bij A. Correspondentie aan uw staten sinds gunning project:

<i>datum</i>	<i>kenmerk</i>	<i>Onderwerp</i>
15 april 2016	Brief 2016-21.539/15/V.3	Voorlopige gunning project Aanpak Ring Zuid
12 mei 2016	Brief 2016-26.231/19/A.15	Definitieve gunning project Aanpak Ring Zuid
26 oktober 2016	Brief 2016-61.665/43/A.26	Aanpak Herepoort bij reconstructie Zuidelijke Ringweg
28 maart 2017	Brief 2017-08410/12/A.15	Wijziging Ontwerp Tracé Besluit (in verband met 3 optimalisaties)
9 mei 2017	Voordracht 24/2017	Voordracht van Gedeputeerde Staten aan Provinciale Staten van Groningen over de stand van zaken Aanpak Ring Zuid en het voorstel tot uitvoering van de no regret maatregel optimalisatie fiets- en voetgangerstunnel Esperanto.
5 september 2017	Brief 2017-078.008/36/A.18	Schriftelijke vragen tunnelveiligheid Ring Zuid
12 september 2017	Brief 2017-083.949/37/A.34	Wijziging Tracébesluit Aanpak Ring Zuid
8 november 2017	Brief 2017-096.876/45/A.15	Herijking Aanpak Ring Zuid
21 juni 2018	Brief 2018-039.539/25	Stand van zaken Aanpak Ring Zuid
18 juli 2018	Brief 2018-047.162/29/A.54	Stand van zaken zomerstremming Zuidelijke Ringweg
18 september 2018	Brief 2018-061.931/38/A.13	Voortgang Zuidelijke Ringweg Groningen
1 oktober 2018	Brief 2018-033.153/39/A.6	Schriftelijke vragen problemen Helperzoomtunnel
1 oktober 2018	Brief 2018-051.151/39/A.9	Schriftelijke vragen over ontwikkelingen rondom Zuidelijke Ringweg Groningen
9 november 2018	Brief 2018-074.889/45/A.7	Schriftelijke vragen naar aanleiding van een artikel in Cobouw
13 november 2018	Brief 2018-076.363/46/A.21	PS-rapportage T2-2018 Aanpak Ring Zuid
27 november 2018	Brief 2018-076.301/48/A.6	Schriftelijke vragen over de Ring Zuid Groningen
20 december 2018	Brief 2018-088.616/51/A.40	Aanpak Ring Zuid, Advies commissie Hertogh
22 januari 2019	Brief 2019-004195/4/V3	Beantwoording verzoek inzage advies commissie Hertogh
12 februari 2019	Brief 2019-007724/7/A.6	PS Rapportage T3-2018 Aanpak Ring Zuid
28 maart 2019	Brief 2019-021313/13/V4	Plan van Aanpak commissie Hertogh
23 april 2019	Brief 2019-033529/17/A.28	Schriftelijke vragen naar aanleiding van overlast Van Eedenstraat
21 mei 2019	Brief 2019-038177/20/A.18	PS Rapportage T1-2019 Aanpak Ring Zuid

24 september 2019	Brief 2019-082001/39/A.10	PS Rapportage T2-2019 Aanpak Ring Zuid
18 november 2019	Memo, aanvullend bij brief van 24 september 2019	Overzicht Loket Damwand per 18 november 2019
19 december 2019	Brief 2019-112080/51	Aanpak Ring Zuid, stand van zaken december 2019, bericht prof.dr.ir. Hertogh
12 februari 2020	Brief 2020-010573/7/A.17	PS Rapportage T3-2019 Aanpak Ring Zuid
20 februari 2020	Memo statengriffie op verzoek statenfractie SP	Memo chronologisch overzicht rol PS in project Aanpak Ring Zuid
12 mei 2020	Brief 2020-045040/20/A.25	Schriftelijke vragen over werkzaamheden Zuidelijke Ringweg
15 juni 2020	Brief 2020-050497/24/A.12	PS Rapportage T1-2020 Aanpak Ring Zuid
6 juli 2020	Brief 2020-063753	Vertrouwelijke bijeenkomst Aanpak Ring Zuid
8 juli 2020	Voordracht 2020-066020	Bekrachten geheimhouding inzake informatie Hoofdlijnenakkoord
29 september 2020	Brief 2020-080743	PS Rapportage T2-2020 Aanpak Ring Zuid
7 oktober 2020	Brief 2020-088309	Beantwoording schriftelijke vragen
10 november 2020	Brief 2020-101182	Beantwoording schriftelijke vragen
19 januari 2021	Voordracht 2021-005831	Opheffing geheimhouding
19 januari 2021	Voordracht 2020-079949 + bijlagen	Extra bijdrage aan project Aanpak Ring Zuid
2 februari 2021	Brief 2021-010637	Beantwoording gestelde vragen over vertrouwelijkheid inzake Aanpak Ring Zuid
2 maart 2021	Brief 2021-018280	Beantwoording statenvragen PVV over Aanpak Ring Zuid
9 maart 2021	Brief 2021-019682	PS rapportage T3-2020 Aanpak Ring Zuid
17 maart 2021	Brief 2021-022381	Beantwoording statenvragen diverse partijen over rapport Horvat en voortgang Aanpak Ring Zuid
20 april 2021	Brief 2021-035002	Beantwoording statenvragen PVV naar aanleiding van het rapport Horvat
15 juli 2021	Brief 2021-057298	PS rapportage T1-2021 Aanpak Ring Zuid
26 oktober 2021	Brief 2021-089621	PS rapportage T2-2021 Aanpak Ring Zuid
23 december 2021	Brief 2021-119220	Rapport Projectinvesteringen Aanpak Ring Zuid in Noord-Nederland
9 februari 2022	Brief 2022-010126	PS rapportage T3-2021 Aanpak Ring Zuid
19 mei 2022	Brief 2022-045132	PS rapportage T1-2022 Aanpak Ring Zuid

24 juni 2022	Brief 2022-057028	Aanbieden rapport Commissie Onderzoek Kostenoverschrijdingen Aanpak Ring Zuid (commissie Remkes)
--------------	-------------------	--

Bijlage bij C. Communicatie januari - heden + vooruitblik

(Aankondigingen van) werkzaamheden en bijbehorende bewonersbrieven staan op de website van Aanpak Ring Zuid:

<https://www.aanpakringzuid.nl/bibliotheek/bewonersbrieven>

Lijst toegevoegde documenten op website www.aanpakringzuid.nl

Op de website van het project www.aanpakringzuid.nl/bibliotheek zijn tal van documenten in te zien en te downloaden, ondergebracht in de rubrieken:

- Plandocumenten
- Uitvoeringsdocumenten
- Nieuwsbrieven, kranten en brochures
- Bewonersbrieven
- Overleggen en bijeenkomsten
- Brieven van B&W en GS
- Planhistorie (voor 2014)

Sinds de vorige voortgangsrapportage zijn de volgende documenten toegevoegd aan de website:

- (Aankondigingen van) werkzaamheden en bijbehorende bewonersbrieven/presentaties.
- Brieven van B&W en GS: diverse brieven van B&W en GS aan de raad van de gemeente Groningen dan wel uw Staten.